

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/131/2023
Identifikačné číslo spisu: 5118211819
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Valentová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:5118211819.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Slovenskej kancelárie poisťovateľov, Bratislava, Bajkalská 19B, IČO: 36 062 235, zastúpenej advokátskou spoločnosťou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 53 255 739, proti žalovaným 1/ A. K., P., I. XXX/XX, 2/ Z. K., P. I. XXX/XX, o zaplatenie 397,24 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 27C/63/2018, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 27. októbra 2022, č. k. 9Co/126/2022-245, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 27. októbra 2022, č. k. 9Co/126/2022-245, potvrdil napadnutý rozsudok Okresného súdu Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 8. júla 2021, č. k. 27C/63/2018-189 (výrok I.), ktorým súd prvej inštancie uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu 397,24 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z uvedenej sumy odo dňa 10. novembra 2017 do zaplatenia a zároveň priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O trovách odvolací súd rozhodol tak, že žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu (výrok II).

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní (ďalej aj „dovolatelia“) opravný prostriedok, ktorý podľa obsahu [§ 124 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)] posúdil Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolanie.

3. Súd prvej inštancie uznesením z 25. januára 2023, č. k. 27C/63/2018-267, vyzval žalovaných na odstránenie väd dovolania a poučil ich o povinnosti spisania dovolania advokátom, o následkoch neodstránenia väd podania, ako aj o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci za účelom poskytnutia právnej pomoci, pričom z obsahu spisu tiež vyplýva, že súd prvej inštancie o tejto možnosti žalovaných poučil už skôr počas konania (č. l. 42 spisu; doručenky pripojené na č. l. 41 spisu).

Predmetné uznesenie bolo žalovaným doručené dňa 10. februára 2023.

4. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť pre nesplnenie procesnej podmienky dovolacieho konania, ktorej nedostatok dovolací súd nemôže odstrániť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

5. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

6. Aby dovolanie vyvolalo zamýšľané právne následky a dovolací súd mohol uskutočniť meritórny dovolací prieskum a dovolanie vecne prejednať, musia byť splnené všetky podmienky jeho prípustnosti. Civilný sporový poriadok vyžaduje, aby dovolanie bolo podané na to oprávnenou osobou (§ 424 až § 426 CSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 427 CSP), smerovalo proti prípustnému predmetu dovolania (§ 419 až § 423 CSP) a splňalo zákonom vyžadované náležitosti vrátane osobitnej podmienky povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 CSP). Podmienky prípustnosti dovolania sú vzájomne previazané; pre úspešné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku musia byť splnené nielen všetky kumulatívne, ale zároveň súčasne.

7. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

8. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 naďalej vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP) zastúpený advokátom. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy (navyše) požaduje, aby aj podané dovolanie bolo spísané advokátom.

9. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

9.1. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP teda predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie alebo nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

9.2. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných vád, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V

takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie väd dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu. (pozri uznesenie najvyššieho súdu z 18. decembra 2019, sp. zn. 4Cdo/190/2019, č. R 39/2020)

10. Z obsahu súdneho spisu predloženého najvyššiemu súdu na základe dovolania žalovaných vyplýva, že predmetné dovolanie spísali dovolatelia, ktorí nemajú právnické vzdelanie. Dovoláním napadnutý rozsudok pritom obsahuje riadne poučenie odvolacieho súdu o lehote na podanie dovolania, jeho náležitostiach i potrebe zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní (§ 393 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 429 CSP). Najvyšší súd zároveň dáva do pozornosti, že postup súdu prvej inštancie, ktorým opätovne poučil dovolateľov o povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 429 CSP pri riadnom poučení v odvolacom konaní a napriek neodstráneniu nedostatku podmienky kvalifikovaného zastúpenia v lehote na podanie dovolania, ďalej pokračoval v príprave dovolacieho konania v zmysle § 436 ods. 2, 3 a 4 CSP, nebol i s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti správny. (bližšie pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, pri § 436, § 437, s. 1611-1614)

11. Vzhľadom k tomu, že dovolatelia nie sú v dovolacom konaní zastúpení tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 429 ods. 1 CSP a zároveň nejde o žiadny z prípadov, na ktorý sa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP, hoci boli o povinnom zastúpení v dovolacom konaní odvolacím súdom riadne poučení, najvyšší súd ich dovolanie odmietol podľa § 447 písm. e) CSP pre nesplnenie podmienky dovolacieho konania bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

12. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku žalobkyne na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.